

ด่วนที่สุด
ที่ กค ๐๘๐๓.๒/๑๕๐๕๑

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รหัสเรื่อง : ส20971 ส. ส.ม
รับที่ : ๘11828/59 คนธ ✓
วันที่ : 01 ส.ค. 59 เวลา : 16:25

กระทรวงการคลัง

ถนนพระราม ๖ กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐

๑ สิงหาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติการพัฒนากำกับดูแลและบริหารรัฐวิสาหกิจ พ.ศ.

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
๒. ร่างพระราชบัญญัติการพัฒนากำกับดูแลและบริหารรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ฉบับปรับปรุง
และกรอบระยะเวลาการเสนอร่างพระราชบัญญัติ
๓. ตารางแสดงประเด็นชี้แจงและการปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติการพัฒนากำกับดูแล
และบริหารรัฐวิสาหกิจ พ.ศ.
๔. คำชี้แจงความจำเป็นในการตราร่างพระราชบัญญัติการพัฒนากำกับดูแลและบริหาร
รัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ฉบับปรับปรุง
๕. แผนการตรากฎหมายลำดับรองที่ต้องออกตามความในร่างพระราชบัญญัติการพัฒนา
การกำกับดูแลและบริหารรัฐวิสาหกิจ พ.ศ.

ด้วยกระทรวงการคลังขอเสนอเรื่อง ร่างพระราชบัญญัติการพัฒนากำกับดูแลและบริหาร
รัฐวิสาหกิจ พ.ศ. มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรี
ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๒)
ทั้งนี้รองนายกรัฐมนตรี (นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์) กำกับการบริหารราชการกระทรวงการคลังได้เห็นชอบ
ให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอต่อคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ความเป็นมาของเรื่องที่จะเสนอ

(๑) วันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๕๙ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังโดยความเห็นชอบ
ของรองนายกรัฐมนตรี (นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์) ได้ลงนามเสนอร่างพระราชบัญญัติฯ เพื่อสำนักเลขาธิการ
คณะรัฐมนตรีนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา ตามมติคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจในคราวประชุมครั้งที่
๖/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๘ ในคราวประชุมครั้งที่ ๗/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๘
และในคราวประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๕๙ เห็นชอบในหลักการของร่างพระราชบัญญัติ
การพัฒนากำกับดูแลและบริหารรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ที่ได้ปรับปรุงภายหลังจากการรับฟังความคิดเห็น
และมอบหมายให้กระทรวงการคลังพิจารณาก่อนนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

/(๒) วันที่...

(๒) วันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๕๙ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๓/๑๙๑๐๙ ถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง แจ้งว่า รองนายกรัฐมนตรี (นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์) สั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี มีคำสั่งให้กระทรวงการคลังไปพิจารณาทบทวนความจำเป็นในการตรา ร่างพระราชบัญญัติฯ ตลอดจนหากประสงค์จะเสนอร่างพระราชบัญญัติฯ อีกครั้งหนึ่งต่อคณะรัฐมนตรี ให้กระทรวงการคลังจัดทำแผนในการจัดทำกฎหมายลำดับรองและกรอบระยะเวลาของร่างพระราชบัญญัติฯ ดังกล่าว ทั้งนี้ กระทรวงการคลังจะต้องดำเนินการให้ได้ข้อยุติก่อนนำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรี

๑.๒ ผลการดำเนินการที่ผ่านมา

(๑) วันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๕๙ คณะอนุกรรมการเตรียมการจัดตั้งบริษัทวิสาหกิจแห่งชาติ (คณะอนุกรรมการที่คณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจแต่งตั้ง) ได้มีการประชุมครั้งที่ ๖/๒๕๕๙ ณ ห้องประชุมวายุภักษ์ ๔ กระทรวงการคลัง โดยเรียนเชิญผู้แทนสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้แทนกระทรวงพลังงาน และผู้แทนสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี และได้เรียนเชิญรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังในฐานะที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการฯ เข้าร่วมประชุมเพื่อพิจารณาประเด็นข้อสังเกตของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี และส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง โดยมีผลการพิจารณาในเบื้องต้น ได้ข้อสรุปให้สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (สคร.) ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะอนุกรรมการฯ ดำเนินการปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติฯ ในประเด็นที่เป็นข้อสังเกตของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี กระทรวงพลังงานและสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และความเห็นเบื้องต้นของผู้แทนจากส่วนราชการต่างๆ ที่เข้าร่วมประชุม พร้อมทั้งให้ดำเนินการปรับปรุง “ความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ” (Checklist) ให้สอดคล้องกับมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว เพื่อเตรียมนำเสนอร่างพระราชบัญญัติฯ ฉบับปรับปรุงต่อคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจในคราวประชุมครั้งต่อไปก่อนนำเสนอคณะรัฐมนตรี

(๒) วันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๕๙ กระทรวงการคลังโดย สคร. ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจร่วมกับคณะอนุกรรมการเตรียมการจัดตั้งบริษัทวิสาหกิจแห่งชาติ ได้นำเสนอประเด็นที่ได้ดำเนินการแก้ไขพร้อมทั้งร่างพระราชบัญญัติฉบับที่ได้ปรับปรุงต่อคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจในคราวประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๕๙ และคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจได้มีมติเห็นชอบในหลักการของร่างพระราชบัญญัติฯ ที่ได้ปรับปรุงตามข้อสังเกตของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และกรอบระยะเวลาการเสนอร่างพระราชบัญญัติฯ โดยมอบหมายให้กระทรวงการคลังพิจารณาก่อนนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

กระทรวงการคลังโดย สคร. ได้เล็งเห็นความสำคัญของการปฏิรูปรัฐวิสาหกิจเพื่อยกระดับการทำหน้าที่ในการให้บริการสาธารณะให้เป็นไปด้วยความโปร่งใส ยึดหลักประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ภายใต้หลักธรรมาภิบาล และให้การบริการประชาชนมีคุณภาพและปราศจากการแทรกแซงทางการเมืองที่ไม่รับผิดชอบ ประกอบกับ รัฐวิสาหกิจเป็นหน่วยงานในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและการลงทุนของประเทศ

และเป็นผู้ให้บริการสาธารณะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของประชาชน ภาครัฐในฐานะผู้กำกับดูแลและบริหารรัฐวิสาหกิจ จึงจำเป็นต้องยกระดับการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจให้สอดคล้องกับบริบทของเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป จึงเห็นควรจัดทำร่างพระราชบัญญัติการพัฒนากำกับดูแลและบริหารรัฐวิสาหกิจ พ.ศ.

๓. สาระสำคัญของร่างกฎหมายที่ปรับปรุง

กระทรวงการคลังโดย สคร. ได้ดำเนินการปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติฯ รวมตลอดถึงชี้แจงประเด็นข้อสังเกตตามที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีความเห็นในหลายประการ โดยในการบูรณาการการทำงานและพิจารณาร่วมกันของคณะอนุกรรมการเตรียมการจัดตั้งบรรษัทวิสาหกิจแห่งชาติกับสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ข้อสรุปในการชี้แจงและปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติฯ แล้ว โดยมีสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติฯ ที่ได้ปรับปรุงแล้ว ดังนี้

(๑) การกำหนดทิศทาง เป้าหมาย และยุทธศาสตร์ในการพัฒนารัฐวิสาหกิจที่ชัดเจน ผ่าน “แผนยุทธศาสตร์รัฐวิสาหกิจ”

เพื่อให้การบริหารและการกำกับดูแลรัฐวิสาหกิจมีทิศทางและเป้าหมายที่ชัดเจน มีการบูรณาการให้สอดคล้องกับนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ โดยแผนจะระบุถึงเป้าหมายที่รัฐมีต่อรัฐวิสาหกิจในภาพรวม ภารกิจ นโยบายและทิศทางในการกำกับดูแล การบริหาร และการพัฒนารัฐวิสาหกิจ บทบาทหน้าที่ของรัฐวิสาหกิจที่รัฐคาดหวัง และความเชื่อมโยงของภารกิจของรัฐวิสาหกิจ นอกจากนี้ แผนยุทธศาสตร์รัฐวิสาหกิจจะมีความครอบคลุมถึงเป้าหมาย ทิศทาง และมาตรการในการปรับปรุงกิจการรัฐวิสาหกิจที่ประสบปัญหา ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการกำหนดกรอบตัวชี้วัดค่าเป้าหมายและผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินการที่เป็นรูปธรรมได้

(๒) การพัฒนาการกำกับดูแลและการบริหารรัฐวิสาหกิจอย่างโปร่งใส มีประสิทธิภาพ และมีความเป็นเอกภาพ โดยจัดตั้ง “คณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ” ขึ้นตามกฎหมาย มีจำนวนกรรมการไม่เกิน ๑๕ คน โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน โดยมีองค์ประกอบจาก ๓ ภาคส่วน คือ ภาคข้าราชการเมือง ภาคกรรมการโดยตำแหน่ง และภาคผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้มาโดยการสรรหาตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะรัฐมนตรีประกาศกำหนดซึ่งต้องพิจารณาจากผลงานหรือผู้ที่เคยปฏิบัติงานที่แสดงให้เห็นถึงการเป็นผู้มีความรู้และมีประสบการณ์เป็นที่ประจักษ์ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการกำกับดูแลและบริหารรัฐวิสาหกิจ เพื่อเป็นองค์กรหลักในการบริหาร พัฒนาและกำกับดูแลรัฐวิสาหกิจทั้งหมด ให้สามารถวางแนวทางการพัฒนาและการแก้ไขปัญหาได้

(๓) การจัดตั้งองค์กรทำหน้าที่เจ้าของรัฐวิสาหกิจที่มีสถานะเป็นบริษัท

การจัดตั้ง “บรรษัทวิสาหกิจแห่งชาติ” ขึ้นเป็นหน่วยงานของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการ โดยมีภารกิจในการทำหน้าที่เจ้าของของรัฐวิสาหกิจที่มีสถานะเป็นบริษัท โดยการโอนหุ้นของรัฐวิสาหกิจที่มีสถานะเป็นบริษัทที่กระทรวงการคลังถือครองให้บริษัทฯ เป็นผู้ถือหุ้น ในส่วนของการบริหารงานบริษัทฯ จะมีการจัดตั้งคณะกรรมการบริษัทฯ ที่มาจากกระบวนการสรรหา ทำหน้าที่เพิ่มประสิทธิภาพการลงทุน และสนับสนุนและส่งเสริมประสิทธิภาพของรัฐวิสาหกิจประเภทบริษัทที่มีศักยภาพในการแข่งขันเชิงพาณิชย์ ให้สามารถดำเนินกิจการได้อย่างเต็มศักยภาพ

//๔) การสร้าง...

(๔) การสร้างระบบการคัดเลือกและกระบวนการได้มาซึ่งกรรมการรัฐวิสาหกิจที่มีคุณภาพ โดยกำหนดให้มี “คณะกรรมการกลั่นกรองกรรมการรัฐวิสาหกิจ” ที่มีความเชี่ยวชาญในด้านการสรรหา กรรมการ ธรรมดาภิบาลและการวางแผนกลยุทธ์ เพื่อกำหนดสมรรถนะหลักร่วมกับรัฐวิสาหกิจที่ยังคงอยู่ภายใต้ กำกับของ สคร. และทำหน้าที่สรรหาคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจที่มีศักยภาพและความสามารถสอดคล้อง กับสมรรถนะหลักดังกล่าว เพื่อให้ได้มาซึ่งคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจที่มีประสิทธิภาพและความรู้ความสามารถ ที่จำเป็นต่อการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจ ในขณะที่รัฐวิสาหกิจที่โอนไปอยู่ภายใต้การถือหุ้นของบรรษัทวิสาหกิจ แห่งชาติได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจในการสรรหาบุคคลดังกล่าว

(๕) การปฏิรูประบบการกำกับดูแลที่ดีในรัฐวิสาหกิจและระบบการประเมินผล การดำเนินงานรัฐวิสาหกิจ ร่างกฎหมายฉบับนี้กำหนดแนวทางการปฏิรูประบบการประเมินผลงานรัฐวิสาหกิจ จากเดิมที่คณะกรรมการประเมินผลงานรัฐวิสาหกิจจัดตั้งขึ้นโดยระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ให้เป็นการกำหนด ในบทบัญญัติแห่งกฎหมายโดยให้คณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจประกาศกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการ ประเมินผลการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจ ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบไปด้วย การประเมินผลการดำเนินการ ตามพันธกิจ แผนวิสาหกิจและแผนปฏิบัติการประจำปี วิธีการประเมินผลกรรมการรัฐวิสาหกิจ สถานะ และเสถียรภาพทางการเงินขององค์กร ประสิทธิภาพการดำเนินงาน การปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การกำกับดูแล หลักธรรมาภิบาลที่ดีและการบริหารความเสี่ยง แนวทางการพัฒนาองค์กรให้มีความยั่งยืนในระยะยาว ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการและหลักการเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณะ ทั้งนี้ รัฐวิสาหกิจที่ยังคงอยู่ภายใต้กำกับ ของ สคร. อาจดำเนินการประเมินผลได้โดยการจัดตั้งคณะกรรมการเช่นเดียวกับคณะกรรมการประเมินผลงาน รัฐวิสาหกิจที่มีอยู่ในปัจจุบัน

(๖) กลไกการคุ้มครองรัฐวิสาหกิจจากการทำตามนโยบายของรัฐ ด้วยเหตุที่รัฐวิสาหกิจ เป็นเครื่องมือสำคัญของรัฐในการจัดทำบริการสาธารณะและดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ จึงต้องดำเนินการ ตามนโยบายของรัฐ ซึ่งในบางครั้งส่งผลกระทบต่อสถานะทางการเงินของรัฐวิสาหกิจและการดำเนินการ ของรัฐวิสาหกิจในระยะยาว ร่างกฎหมายนี้จึงกำหนดกรอบการดำเนินการตามนโยบายของรัฐให้ต้องสอดคล้อง กับแผนยุทธศาสตร์รัฐวิสาหกิจดังกล่าวข้างต้น และในกรณีที่มีความจำเป็นต้องกำหนดนโยบายให้รัฐวิสาหกิจ ต้องดำเนินการตามนโยบายที่นอกเหนือจากที่กำหนดในแผนยุทธศาสตร์รัฐวิสาหกิจได้กำหนดให้รัฐวิสาหกิจ ต้องจัดให้มีการคำนวณและกำหนดวงเงินที่จะใช้ชดเชย กลไกวิธีการในการชดเชย ตลอดจนจัดทำบัญชีรองรับ ไว้เฉพาะการดำเนินการตามนโยบายของรัฐแยกออกจากบัญชีปกติ รวมถึงให้มีการเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณะ ก่อนดำเนินการ

๔. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงการคลังได้ดำเนินการปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติฯ พร้อมทั้งได้บูรณาการ การทำงานร่วมกับสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้ว จึงเห็นสมควรเสนอ

คณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบในหลักการของร่างพระราชบัญญัติการพัฒนากำกับดูแล
และบริหารรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. และส่งให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายอภิศักดิ์ ตันติวรวงศ์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ

สำนักกฎหมาย

โทร. ๐ ๒๒๔๘ ๕๘๘๐-๗ ต่อ ๓๑๒๔

โทรสาร ๐ ๒๒๗๙ ๘๕๔๗